

De kracht van het kind in ons

Petra Meyfroot-Schipper

Wie heeft dat niet: je gaat op familiebezoek en neemt je voor om jezelf te blijven, maar je stapt nog maar door de deur en hup!, diep van binnen voel je je weer als de kleine jongen of het verlegen meisje tegenover je ouders, broers en zussen, nonkels en tantes. Onwillekeurig, alsof het je overvalt. Of je komt in een conflict in de gemeente en raakt zo gekrenkt dat je je reacties niet meer onder controle hebt. Of je vrienden zijn allemaal in verlof of vergeten je te bellen voor je verjaardag en je voelt je verschrikkelijk in de steek gelaten. Soms geraak je daar maar moeilijk over. Dat zijn momenten waarop je denkt: “Allez nu, wat is dat toch met mij?” Je doet zo je best om rationeel te blijven, om te reageren vanuit geloof, liefde en gezond verstand, maar iets in jou neemt de overhand, sterker dan je wil. Dat iets is dan misschien wel... het kind in jou.

Je hoeft daar niet van te schrikken. Ieder mens blijft diep in zijn hart dezelfde van zijn jeugd aan. Zelfs in je volwassenheid behoud je een kinderlijke kant. Het is zelfs gezond om nooit te vergeten hoe het was om kind te zijn.

Moeilijker wordt het als je kinderlijke reacties je belasten, als ze de overhand over je krijgen of houden. Dat kan met momenten zijn, het kan ook langer duren. Onder invloed van intense moeheid, ziekte, een crisis, een verlies, bijvoorbeeld. Of misschien zit je er al jaren mee. Zo kan het zijn dat je op sommige punten of terreinen in je leven, die voor jou gevoelig liggen, maar blijft vastzitten.

In de gemeente hoor je keer op keer dat we onze gevoelens kunnen overwinnen in de kracht van de Heer. “Waarom lukt het mij dan niet?”, denk je dan. “Ik zal maar niet vertellen hoe ik mij echt voel...”

Als u dit ooit gedacht hebt, bent u verre van de enige. We moeten zelfs niet onderschatten hoeveel mensen hier in het verborgene mee worstelen en hoe diep dit kan gaan. Daar kunnen we niet langer om heen. Als we ons blijven afzetten tegen of afsluiten voor die dingen waar we met onze wilskracht en ons onderwijs, zelfs met bidden en vasten moeilijk vat op krijgen, hoe graag we ook zouden willen, dan houden we onszelf voor de gek en hebben we geen antwoord op drama's als depressies, uit de hand gelopen conflicten, huwelijks crises en dubbellevens onder christenen. Trieste realiteit! Een vreemde paradox, dat juist het miskennen en willen uitbannen van onze kleinmenselijke kantjes en kinderlijke kwetsbaarheid het risico verhoogt dat we Gods doel met ons gaan missen en zelfs zouden vervallen in een zondig leven¹.

Daarentegen, als we deze innerlijke worstelingen en stagneringen eerlijk een plek geven in ons persoonlijk geestelijk en ons gemeenteleven, kunnen onze gemeentes weer bruisen van echtheid en warmte, waar ieder zich welkom voelt en graag komt.

Onze verantwoordelijkheid

Misschien heeft u in een boekhandel wel eens titels gezien die dit begrip hanteren: ‘het miskende kind in onszelf’. Mogelijk sprak het u aan of irriteerde het u juist. Die irritatie deel ik voor een stuk. Het gevaar van zoveel boeken van die strekking is namelijk dat mensen worden (met een duur woord) “geïnfantiliseerd”. Klein gehouden. Over de bol geaaid, noem ik dat. “Ocharme, je kunt er ook niet aan doen, dat is het kind in jou.” Dat kan een excuus worden. Teveel nadruk op onze kinderlijke kant doet ons onrecht, omdat we naast een stukje kind ook volwassenen zijn met verantwoordelijkheid.

---

¹ Opmerkelijk wat God met Kaïn deed in Gen. 4: Hij hielp hem zijn jaloezie op zijn broer onder ogen te zien. Pas dan zou hij erover kunnen heersen.

Hoe verhouden die twee zich dan toch elkaar: onze kinderlijke kant en onze verantwoordelijkheid? Waarom staat over dat 'kind in ons' niets in de bijbel? Of is dat hetzelfde als ons 'oude ik'? Worden we in de bijbel niet alleen maar aangesproken op onze wil en moeten we onze menselijkheid niet zoveel mogelijk inperken? Dat laatste denk ik niet. De bijbel bevat niet voor niets naast vermanende (en bemoedigende!) brieven vooral veel verhalen. Menselijke verhalen over mensen als wij, met hun vreemde keuzes en hun onvermogen. God kiest mensen niet omdat ze zo wilskrachtig zijn en verwacht dat ook niet in de eerste plaats van ons, want Zijn kracht openbaart zich *midden in* onze zwakheid. Heiliging is groei van binnenuit, bijna ongemerkt, omdat God het is die dat in ons doet.

Voor alle duidelijkheid, het 'kind in ons' is al datgene wat met onze kindertijd en kinderlijke ontwikkeling te maken heeft, *niet* wat de bijbel noemt 'de oude mens' of 'het vlees'. Dat laatste heeft betrekking op wie we waren en zouden zijn zonder God, op zonde, op al datgene waar Christus ons van bevrijdt om ons zo te brengen tot hoe God ons bedoeld heeft. Maar Hij verlangt niet van ons dat wij daarmee onze emoties en oude pijn en bagage aan levenservaringen uitbannen. Die hebben ons mee gevormd. We mogen die een plekje geven in ons leven. Zoals Jezus zelf zich na Zijn opstanding nog altijd liet *herkennen* aan de wonden in zijn handen en voeten! Het is niet zondig om pijn te kennen, om behoeften te hebben, om je kwetsbaar te voelen, om je bewust te zijn van je voorgeschiedenis.

Het begrip 'kind in ons' is een modern begrip, een hulpmiddel. Een metafoor om helder te krijgen waarom we soms reageren zoals we reageren. Mijn stelling is dat mensen van deze maatschappij veel meer onder prestatiedruk staan en veel verder van de natuur en hun mens-zijn afgeraakt zijn dan in bijbelse tijden. Daarom hebben wij er nu ook veel meer last van dan vroeger. We leven vaker in een gespletenheid tussen onze volwassen, functionerende kant en onze emoties. Zowel in de maatschappij, op het werk, als in de gemeente. Juist de bijbel is over die menselijke trekjes heel eerlijk: we zien er vaak hoe mensen reageren vanuit hun kinderlijke impulsen: Jakob die de eerste wilde zijn, Saul met zijn driftbuien die met zachte muziek gestild konden worden, Petrus in zijn spontane overmoed. En ook hoe God reageerde op die kleine menselijkheid: Hij blijft met mensen meegaan. Hij wil ons wél helpen om niet door wat dan ook beheerst te worden. Er zijn veel kanten aan ons mens-zijn die in evenwicht moeten blijven: onze kind-kant, onze volwassenheid, onze emoties en ons verstand, onze wil en ons onvermogen. Zodra één aspect ons overheerst, *welk dan ook*, raken we onze vrijheid in Christus kwijt. Onze emoties laten overheersen kan ons onvrij maken, maar enkel vanuit ons verstand of onze wilskracht ook. God wil wonen in ons hele bestaan!

Waar is het begonnen?

We willen natuurlijk verder komen met dat kind in ons. Ieder geschapen leven is bestemd om te groeien. Iedere stagnatie is eigenlijk een verwonding. Het kan dus van levensbelang zijn om jezelf te onderzoeken: waar zit het bij mij vast? En wat herken ik dan uit mijn levensgeschiedenis? Die broeder in de gemeente, welk knopje duwt hij in bij mij, wat herken ik in hem van mijn vader, mijn oudere broer...? Die angst, dit verdriet, wanneer had ik dat nog?

Als kind zijn we vaak één brok emotie. Een hele klus voor ouders (die zelf ook maar mens zijn) om daar gepast op te reageren. Sommige ouders waren zelfs niet in de buurt of konden er geen weg mee. Soms zijn we ernstig beschadigd door allerlei reacties of een algehele sfeer. Dan krijgt dat kind in ons op dat emotionele terrein niet wat het nodig heeft om verder te kunnen groeien. Je kunt het vergelijken met een loot aan een boomstam. Als je die afbindt stopt de groei daar. Zo kan er ergens in ons een gestagneerd gebied, een kwetsbare plek ontstaan waar we in wezen een jongetje van zeven jaar blijven, toen je moeder stierf en niemand je troostte, of een meisje van twee, bang voor de woede die je op je afkreeg toen je je eigen willetje ontwikkelde. Elke keer in je latere leven als je dan weer verdriet, verlies of woede ondervindt, blokkeer je en raak je vast.

Hoe kun je ermee omgaan?

Het belangrijkste in het omgaan met geblokkeerde groei is erkenning en begrip. Het heeft geen zin om te trekken aan een boom, hij moet de juiste voeding en ruimte krijgen en kans om te herstellen. God begint met ons te aanvaarden, vervolgens doet Zijn liefde ons van binnenuit groeien². In navolging van de Vader is erkenning en begrip voor je eigen verwondingen en onvermogen en voor die van anderen dus het minste wat je mag verwachten in Zijn familie. Pas als iemand zich echt en volledig aanvaard voelt, zal hij of zij ook iets kunnen met je aanmoediging om verder te komen. Anders duw je de ander nog dieper in zijn schuldgevoelens en onmacht.

Ieder mag voor zichzelf verantwoordelijkheid opnemen, maar dat gebeurt in de eerste plaats door eerlijk te zijn over je reacties, die te onderzoeken en naar je beste kunnen te zoeken hoe je hierin verder kunt komen. Onze gemeentes hebben dringend nood aan gezonde zelfreflectie! Alleen zo kunnen we werkelijk verder geraken. Ondertussen kunnen we in het oog houden dat die vreemde reactie van die ander ook wel zijn eigen achtergrond kan hebben waar die ander misschien mee worstelt en onze steun in nodig heeft. Niet met verwijten maar met geloof, hoop en liefde brengen we elkaar nader tot Gods mooie doel met ons³.

Tenslotte: laten we in ons gemeenteleven ook genieten van de rijkdom van “worden als de kinderen”.

Dat ‘kind in ons’ is kostbaar

Juist uit dit stukje gebrokenheid van het mens-zijn groeien ook de mooiste vruchten in Gods tuin.

Luther, de grote hervormer, begon zijn zoektocht naar God vanuit zijn worsteling met zijn autoritaire vader. Het kind in hem bleef verlangen naar een genadige Vader-God die hem wel aanvaardde. Toen hij Zijn genade vond en zich die kon eigen maken, gaf dat bij hem de aanzet tot wat uiteindelijk de Reformatie werd -- waar wij christenen nog altijd de vruchten van plukken!

Dichter bij huis kan het ‘kind’ in onszelf, als we het een plekje kunnen geven, veel verschil uitmaken in ons gemeenteleven. Stel je maar eens voor.

Als we leven vanuit een werkelijk begrip voor andere mensen, ook als ze schijnbaar irrationeel of overtrokken reageren, heeft dit zijn uitwerking in pastoraat, prediking, onderwijs, bijbelstudies en het hele gemeenteleven. Het helpt contact te maken met broeders en zusters die je anders niet begrijpt, het haalt de angel uit conflicten. Je spreekt elkaars hart aan. Kortom, zo kan er ruimte komen voor liefde in de gemeente, de liefde die we allemaal zo graag willen zien. Ja zelfs naar ‘buiten’ toe wordt de communicatie anders. Christenen en niet-christenen, we leven allemaal in een gebroken wereld. Die menselijke gebrokenheid hebben we gemeenschappelijk. Zo sla je ook naar hen gemakkelijker de brug om te kunnen vertellen wat Gods liefde juist daarin voor jou betekent.

Verder is ook in de opvoeding van onze kinderen onze eigen ‘kind-kant’ verrijkend en zelfs wezenlijk belangrijk. We houden ons immers voor hoe moeilijk de kinderjaren kunnen zijn en hoe volwassen reacties kunnen overkomen. Zo kunnen we als ouders beter inspelen op onze kinderen.

En last but not least, als dat ‘kind in ons’ een vaste stoel heeft aan de tafel van wie we zijn, of een kamertje in ons levenshuis, dan kan het naast zijn verdriet ook terug ruimte krijgen om

---

² Denk bijvoorbeeld aan Zacheüs, Lucas 19:1-10. Paulus’ brieven zijn zelfs zo opgebouwd: eerst legt hij uit hoe God ons heil geschonken heeft in Christus, vervolgens hoe wij dat heil mogen vorm geven in ons leven. Ook Johannes benadrukt: wij hebben lief omdat God ons eerst heeft liefgehad (I Joh4:19). Dit is de kern van het evangelie!

³ Zie bijv. Galaten 6:1-5

voor dynamiek te zorgen: voor pit, verrassingen, speelsheid, humor, creativiteit en kameraadschap. We kunnen ook eens gezond boos worden, eerlijkheid verlangen en plezier ervaren.

Bij dit alles zullen onze gezinnen, vriendschappen en gemeentes wèl varen!

Zou Jezus dat ook bedoeld hebben toen Hij zei: "Verhindert de kinderen niet, want voor zulken is het Koninkrijk van God"?